

Prædiken til 2. søndag efter Helligtrekonger

Joh. 2, 1-11

Det er en fantastisk fortælling, den om brylluppet i Kana, fuld af et forunderligt over-skud. Den er både enkel og kompliceret, fordi hver eneste sætning er sprængfuld af betydning. Der er gods i den, hvis vi går ind i den og kigger ned under overfladen. På overfladen fortælles der om et bryllup engang i Kana, men bliver vi dér, rejser fortællingen egentlig flere spørgsmål, end den besvarer.

På historiens overflade fortælles det, at Jesus, hans mor og hans disciple er til bryllup i Kana. Så sker der det, at vinen slipper op, og Jesu mor blander sig i det og vil have Jesus til at skaffe noget mere. Men hvorfor egentlig det? Sådan som det fortælles, virker det, som om festen har stået på et stykke tid og alle allerede har fået rigeligt med vin. Så hvorfor skal Jesus partout bruge sine særlige evner til noget så banalt og unyttigt som at hælde store nye mængder vin i fulde folk. Det er jo ikke bare et par flasker ekstra, der sættes frem, men i spandevs. Må vi ikke undre os over, hvad meningen er?

Jesu mor blander sig i det forhold, at vinen er sluppet op, men hun bliver straks afvist på en ikke særlig venlig måde: ”Hvad blander du dig for, kvinde”, siger Jesus. ”Min

time er endnu ikke kommet”. Hans time til hvad? Til at gøre vand til vin, eller hvad? Og når han udtrykkeligt afviser sin mor, hvorfor lader hun så bare som ingenting og giver tjenerne besked om at gøre hvad som helst han beder dem om, når han – på trods af sin egen afvisning – alligevel tager affære.

Der er ingen tvivl om, at han har gjort vand til vin, for det kan skafferer bevidne. Men hvorfor sker det? Det er der ingen forklaring på. Det må vi selv tænke os til.

Brylluppet i Kana er en historie, der rejser flere spørgsmål end den besvarer, medmindre vi går ind i den og får lukket op for de symbolske koder, der findes hele vejen igennem den.

Den første kode findes allerede i de allerførste ord: Den tredje dag. For i kristen forstand er den tredje dag ikke længere et tilfældigt udtryk for et tidsforløb. Her er tredjedagen den dag, da Jesus sejrer over døden og viser sin herlighed. Når historien om brylluppet i Kana indledes med denne særlige tidsangivelse, så er det for at gøre læseren eller tilhøreren opmærksom på, at der er noget mere på færde, end det lige umiddelbart ser ud til. Historien skal forstås på to

planer, hvor det er Jesus, der handler på det ene plan og den korsfæstede og opstandne Kristus, der handler på det andet plan.

Det andet kodeord til at fange historiens dybere mening er ordet bryllup. I jødedommen forstod man i religiøs forstand brylluppet som et billede på forholdet mellem Gud og folket. Dette billede bruges også i kristendommen, for her skildres forholdet mellem Jesus og menigheden som et forhold mellem brudgom og brud. Bryllupsfesten med måltidet i centrum er derfor et billede på samlivet mellem Jesus og menigheden i Guds rige. Det er ingen tilfældighed, at vinunderet sker ved et

bryllup. Det rummer tværtimod en vigtig oplysning, der sætter nogle tanker i gang hos dem, der i forvejen kender et bryllups symbolske betydning.

Når vi hører historien om brylluppet i Kana er det altså meningen, at vi straks skal ane, at det samtidig også er en historie om den opstandne Kristus, der holder gæstebud i himlen, fordi han her forenes med sin elskede brud, nemlig den kristne menighed.

Men der er et problem: vinen er sluppet op. Og hvad er en bryllupsfest uden vin, selve symbolet på liv og glæde. Ligesom en bryllupsfest er en glædesfest, på samme måde er Messiasstiden en tid, hvor glæden er fuldkommen, og derfor er det katastrofalt, at vinen slipper op, for det betyder jo, at det er glæden, der er væk.

Når det fortælles, at vinen er sluppet op, så sker det for at gøre plads til, at Jesus skal skabe en ny vin, der er et billede på en glæde, der langt overstiger den gamle i fylde.

Men hvem er så menigheden her i fortællingen, for der er jo ikke på noget tidspunkt tale om en brud? Det er, hvad den næste kode i historien vil gøre opmærksom på. For menigheden er nemlig Jesu mor. Læg mærke til, at hun slet ikke kaldes ved navn. Jesus kalder hende heller ikke mor, men kvinde! Og forklaringen på det er, at Maria i Johannesevangeliet bruges som et billede på menigheden eller kirken.

De ord Jesu mor siger til Jesus: ”De har ikke mere vin”, er på samme tid en oplysning og en bøn. Der ligger en direkte opfordring til Jesus om at gribe ind og skaffe vin, men det er samtidig op til ham selv, hvordan han vil reagere på opfordringen. Men når Maria er et billede på kirken, så betyder det, hun gør her også, at kirken eller menigheden kan være med til at sætte en handling i gang ved at rette sin bøn til Jesus og på den måde give ham anledning til at vise sin herlighed.

I historien ser det ud til, at den indirekte bøn afvises i nogle uvenlige ord. Men på det symbolske plan siges det, at selvfølgelig vil underet ske, det er bare Jesus selv, der bestemmer hvornår – han afgør selv, når timen er inde. Det betyder ikke, at han bare ikke lige er i humør til at gøre mirakler i dag ved dette bryllup; Jesu time er ikke et tilfældigt tidspunkt, men det er tiden for hans død og opstandelse. På denne måde kædes to planer i fortællingen hele tiden sammen i et dybsindigt og raffineret mønster. Og det fortsætter. For selvom Jesus afviser sin mor, så giver hun ikke op. Hun forventer et tegn, og hun forbereder tjenerne, så de straks fylder de seks stenkar med vand, da Jesus

beder dem om det. Også de seks vandkar har en symbolsk betydning. Vandet i karrene blev brugt af jøderne til den rituelle renselse, inden man gik til bords. Og det var en vigtig renselse, som ikke kunne udelades uden at man udsatte sig for Guds vrede. Men her er karrene tomme. Der er ingen vand i dem, og det kunne forstås på samme måde som med vinen, der er sluppet op. Jesus fylder karrene med noget nyt; han erstatter de gamle, tomme renhedsregler i jødedommen med noget nyt, ja han indfører et helt nyt forhold mellem Gud og mennesker. I dette nye gudsforhold skal man ikke rense sig selv med vand, men man renses af Gud med vin, for der er nemlig tale om et gudsforhold uden frygt for, om man overholder en lov til punkt og prikke. Her er der tale om, at glæden og livet findes i den vin, han skænker for sin menighed, nemlig sig selv, sit eget liv, sit eget blod. Brylluppet i Kana er en historie om nadveren. I Johannesevangeliets forestillingsverden er Jesus et vintræ. Og vintræets grene er de enkelte medlemmer af menigheden, der i dåben er blevet podet ind på træet og suger livskraft af vintræets safter. Men den betydning får vinen først efter Jesu død og opstandelse, og derfor er stikordet til at forstå historiens dybere mening også oplysningen om den særligt fastsatte tid, hvor han vil sørge for en vin, der har så stor en fylde og flyder så rigeligt, at den bringer tilgivelse og evig glæde til den, der drikker den.

Historien om brylluppet i Kana er også en historie om en utålmodig kirke, der forsøger at fremskynde opfyldelsens time, hvor den

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

kan spise og drikke sig til syndernes forladelse og evigt liv i nadverens brød og vin.

På fortællingens overflade bliver Maria afvist af Jesus, fordi vi stadig er i begyndelsen af det hele. Det skal først til at begynde, for som det siges til allersidste: vin-underet er jo det første af de tegn, Jesus gør. Korsfæstelsen ligger stadig et stykke ud i fremtiden. Men for den kristne menighed, for dem, der hørte historien for første gang, og for os, der hører den i dag, er situationen anderledes. Korsfæstelsen og opstandelsen ligger bag os, det er allerede sket. Derfor behøver vi heller ikke undre os over, at Jesus skaffer en vin til veje, som flyder i urimelige mængder. Og vi behøver ikke at undre os over, at den er bedre end den vin, selskabet har drukket først.

Jødernes rensende vand erstattes af en vin, der renser på en ny måde og sætter mennesket ind i et nyt forhold til Gud, til Ham, der gav sig selv, for at vi kan leve. At gå til nadverbordet i dag er som at gå til bryllup i Kana, hvor det er syndernes forladelse og en glæde uden ende, der skænkes i bægeret.

Så lad os da gå med Jesus og hans mor og disciple og alle de andre til bryllup i Kana. Lad os tage imod nadverens overstrømmende glæde og dele den med hinanden. Deri er nemlig det evige liv. Amen.

Kirsten Grønbech

Sct. Mariæ Kirke, Helsingør

Salmer:

15 , 22, 29, 143, 449, 54, 471